

## נצח ישראל - פרק נ' / מקורות נוספים

1. ברכות (ל"ד, ב')

אמר רבי יוחנן: כל הנביאים כולן – לא נתנבאו אלא לימות המשיח, אבל לעולם הבא – "עין לא ראתה אלוקים וזולתך". ופליגא דשמואל, דאמר שמואל: אין בין העוה"ז לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד, שנאמר (דברים טו-יא) "כי לא יחדל אביון מקרב הארץ"

2. עין אי"ה (שם)

אם יש מקום בהשתלמות העולם, שהוא באופן שנעלה מן סדרי ההדרגה הערוכות מראש בפועל, כי אם נמשך לפי ערך צד היכולת העליון ית' שהוא באין תכלית, על כן אין אפשרות לנביאים שיתנבאו על זה, כמו שכתבנו לעיל. על כן, הסובר שעוה"ב הוא נעלה מסדרי ההדרגה, ובא רק מכח הגבורה העליונה שאין לה תכלית – לא התנבאו עליה הנביאים. שהנבואה היא ערוכה רק על פי סדרי הסיבות, אם שיהיו יותר רחוקות ממה שאנו יכולין אפילו לצייר ערך לריחוקם. והאומר שגם עוה"ב הוא תולדה מחוייבת מן הסיבות הערוכות, ואינה בערך דילוג מצד היכולת המוחלטת – יתכן גם עליו נבואה, והוא יאמר שאין בין עוה"ז לימות המשיח אלא שיעבוד גליות, כיון שהנבואות אפשריות גם כן על סוף תיקון העולם. ובכלל, יש לצייר שאפשר לומר שתשועתם של ישראל העתידה לבא תלויה בתשועת כלל האנושיות, שגם כל העולם כולו יעלה במידה טובה מרובה, שיהיה ראוי לקבל אור ד' האמיתי, אז יקויים "ומלאה הארץ דעה את ד' כמים לים מכסים". או אפשר שתקדים לבוא ישועתן של ישראל, גם קודם שכל העולם יוכשר לכך, ורק ע"י רוממות קרנם של ישראל – תבוא אח"כ ישועת העולם. על כן, שמואל סובר שאפשר גם כן שתהיה ישועת ישראל קודמת לשכלול האנושיות בכללה, אם כן אין בין עוה"ז לימות המשיח אלא שיעבוד גליות בלבד. ונבואת הנביאים המה ברובם על ערך ההשפעה על כלל האנושיות שתבוא ע"י ישראל, וזה אינו תנאי מחוייב בהתחלת ישועת ישראל, כי אם סיבה מוכרחת לבוא אח"כ.

3. רמב"ם (הלכות מלכים (פרק י"ב, א')

א \* אל יעלה על הלב שבימות המשיח יבטל דבר ממנהגו של עולם. או יהיה שם חדוש במעשה בראשית. אלא עולם ממנהגו נהג. וזה שנאמר בישעיה (ישעיה יא-ו) 'וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירפין' משל וחיידה. ענין הדבר שיהיו ישראל יושבין לבטח עם רשעי עכו"ם המשוילים כזאב ונמר. שנאמר (ירמיה ה-ו) 'זאב ערבות ישדדם ונמר שקד על עריהם'. ויחזרו כלם לדת האמת. ולא יגזלו ולא ישחיתו. אלא יאכלו דבר המתיר בנחת עם ישראל. שנאמר (ישעיה יא-ז) 'וארניה כפקד יאכל תבן'. וכן כל פיצא באלו הדברים בענין המשיח – הם משלים. ובימות המלך המשיח יודע לכל לאי זה דבר יהיה משל. ומה ענין רמזו בהן:

הראב"ד אל יעלה על הלב שבימות המשיח כו' עד משלים. א"א והלא כתוב בתורה והשבתי חיה רעה מן הארץ:

ב אמרו חכמים: אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד. יראה מפשוטן של דברי הנביאים. שבתחלת ימות המשיח תהיה מלחמת גוג ומגוג. וישקדם מלחמת גוג ומגוג יעמד נביא לישר ישראל ולהכין לבם. שנאמר (מלאכי ג-כג) 'הנה אנכי שלח לכם את אליהו וגו'... ויש מן החכמים שאומרים שקדם ביאת המשיח יבוא אליהו. וכל אלו הדברים וכיצא בהן לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו. שדברים סתומים הן אצל הנביאים. גם החכמים אין להם קבלה בדברים אלו. אלא לפי הכרע הפסוקים. ולפיכך יש להם מחלוקת בדברים אלו. ועל כל פנים אין סדור היות דברים אלו ולא דקדוקיהן עקר בדת. ולעולם לא יתעסק אדם בדברי ההגדות. ולא יאריך במדרשות האמורים בענינים אלו וכיצא בהן. ולא ישימם עקר. שאין מביאין לא לידי יראה ולא לידי אהבה. וכן לא יחשב הקצין. אמרו חכמים תפח רוחם של מחשבי הקצים. אלא יחפה ויאמין בכלל הדבר כמו שבארנו: